

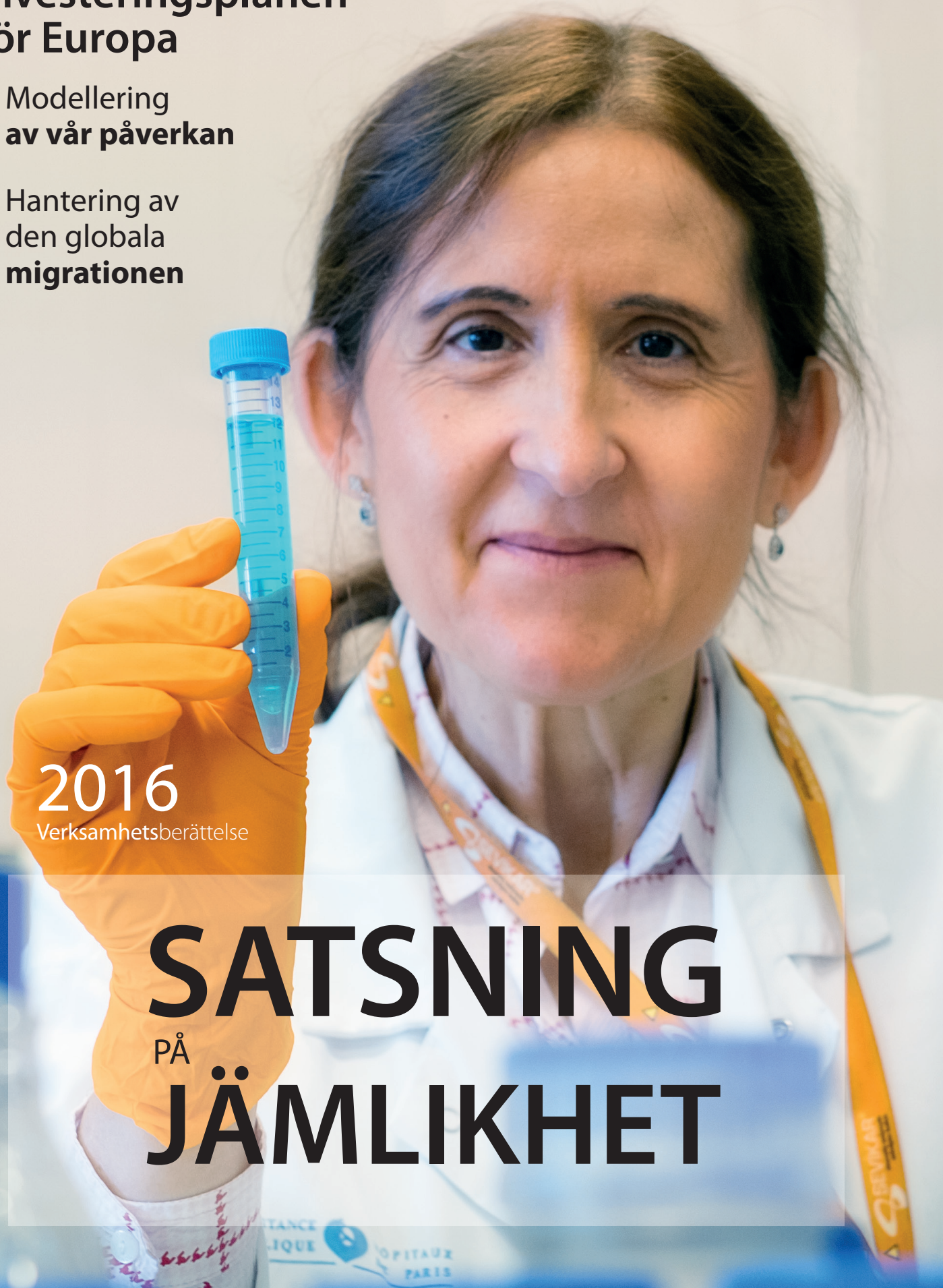

Europeiska
investeringsbanken

EU:s bank

Nya idéer för investeringsplanen för Europa

- + Modellering
av vår påverkan
- + Hantering av
den globala
migrationen

2016

Verksamhetsberättelse

SATSNING PÅ JÄMLIKHET

TANCE
LIQUE
OPITAUX
PARIS

Cykelvägar i Bologna som finansierats genom ett EIB-lån till den italienska staden. Läs mer på sidan 27

ANVÄND denna verksamhetsberättelse för att...
UPPTÄCKA vad världens största långivare **GÖR**...
...och **TA REDA PÅ** vad Europas
största finansiär av innovation **TÄNKER**

Innehållsförteckning

PRESIDENTENS översikt	2
HÖJDPUNKTER under 2016	4
HUR EIB TÄNKER EIB... VAD EIB GÖR... Ett enkelt svar på BNP och arbetstillfällen Nya strukturer för nya utmaningar	6
INNOVATION för konkurrenskraft	12
Stor satsning på SMÅ och MEDELSTORA FÖRETAG	18
INFRASTRUKTUR för ett uppkopplat Europa	26
KLIMAT och MILJÖ för allas framtid	34
En GLOBAL aktör	40
MIKROFINANSIERING	44
Härifrån kommer finansieringen	46
Ledningsstruktur	48

PRESIDENTENS översikt

EIB-gruppen finansierar och stöder projekt vars påverkan på europeiska företag och medborgarnas liv är både kraftfull och inspirerande. Vår påverkan har ökat kraftigt under senare år, och är ett resultat av vår satsning på att använda medlen smartare genom att kombinera EIB-gruppens finansiering med privat kapital, EU:s medel och bidrag, och rådgivningsstöd från EIB:s experter för att uppnå maximal ekonomisk effekt.

Effekterna av vår verksamhet bör märkas i hela Europa, då sammanhållning är en central del i bankens uppgift och under 2016 var vi fortsatt trogen den uppgiften. Mätt i procent av BNP gick den största andelen av EIB-gruppens transaktioner till Estland, Malta, Bulgarien, Cypern, Kroatien, Polen och Slovakien.

Vi arbetar för att säkerställa att välståndet sprids på ett rättvist sätt inom hela Europa och utanför Europa. EIB är en integrerad del av EU:s verktygslåda för att förverkliga EU:s globala strategi och det europeiska samförståndet om utveckling. Vi fortsätter att bemöta utmaningen att främja hållbar ekonomisk tillväxt i ursprungsländerna för den nyliga migrationen, så att färre människor tvingas göra hjärtskärande och ofta farliga resor från sina hemländer, men också genom att hjälpa värdsamhällen att bli mer ekonomiskt motståndskraftiga i Mellanöstern, Nordafrika och på västra Balkan.

Bankens portfölj av lån, garantier och investeringar mobiliserade totala investeringar på 280 miljarder euro under 2016, vilket är fenomenalt. EU-bankens transaktioner tar verkligen itu med marknadsbrister i Europa, och investeringsplanen för Europa används allt oftare för att tillhandahålla stöd till små och medelstora företag och innovativa företag som annars kanske aldrig skulle fått tillgång till bankens finansiering.

Oavsett var vi investerar så letar vi efter innovatörer. Utan innovation skulle EU inte vara konkurrenskraftig. Investeringsplanen för Europa har här en

betydelsefull roll, som gör det möjligt för oss att finansiera innovativa företag som vi annars inte skulle ha kommit i kontakt med. Genom att finansiera forskning i ny teknik har vårt stöd till innovativa företag möjlighet att förändra liv. Ibland kan det till och med rädda liv.

Förra året finansierade vi ett familjeföretag i satellit-sektorn i Bremen och den första fonden som investerar i företag som grundats av forskare vid franska universitet, som båda stöddes av investeringsplanen för Europa. Vi finansierade också forskning i ett zikavaccin i Lyon, och en uppgradering av Large Hadron Collider vid europeiska organisationen för kärnforskning, CERN. Var och en av dessa innovatörer går sina egna vägar, men de går alla mot en framtid där företag i Europa kan mäta sig med vilka företag som helst i världen. Jag förväntar mig att sådana investeringar kommer att prioriteras ännu mer under 2017. Det här måste bli EIB:s innovationsår.

Med tanke på denna innovativa framtid är jag optimistisk om Europa. Banken är viktig för att medborgarna inom EU fortsätter på en gemensam europeisk väg. EIB-gruppens lån och garantier, den rådgivning som vi tillhandahåller och initiativen som vi stöder är konkreta bevis på EU:s betydelse för företag och människors liv inom hela Europa. Berättelserna om våra projekt i denna verksamhetsberättelse visar på hur EU:s bank skapar förbindelser mellan människor, mellan företag och ekonomier. Vi gör Europa mer enat. Det kan inte finnas någon viktigare prioritering just nu.

Werner Hoyer

“ Våra investeringar och initiativ skapar förbindelser mellan människor, mellan företag och ekonomier. Vi gör Europa mer enat. Det kan inte finnas någon viktigare prioritering just nu.

TOTAL FINANSIERING

EIB-gruppen

83,8 md^{EUR}

i avtalade
transaktioner

13,5 md^{EUR} till innovation
och
kompetens

33,7 md^{EUR} till små och
medelstora
företag

19,7 md^{EUR} till infrastruktur

16,9 md^{EUR} till miljö

Stöder totala
investeringar på

280 md^{EUR}

HÖJDPUNKTER under 2016

Kvinnor skalar frukt till traditionella cypriotiska sötsaker vid ett småföretag i Troodosbergen som erhållit lån som backas upp av EIB. Läs mer på sidan 19

Investeringsplanen för Europa 2016

EUR **30,2** md i beviljad finansiering

Totala investeringar mobiliserade EUR **163,9** md

52 % av målet på EUR **315** md nåddes

Ett enkelt svar på BNP och arbetstillfällen

En avancerad ekonomisk modell ger en enkel indikation om hur stor påverkan EIB:s investeringar har – och visar hur effekten av investeringsplanen för Europa kan bedömas

Berättelsen om påverkan på ekonomin inleds med den värsta sortens chock. Fyra år efter finanskraschen 2008 låg fortfarande EU:s bruttonationalprodukt under nivån före krisen, de fasta investeringarna hade sjunkit med 15 % och långtidsarbetslösheten steg. EU:s medlemsstater bad Europeiska investeringsbanken att öka arbetstillfällena och tillväxt genom ökad utlåning, och beviljade en ökning av bankens kapital på 10 miljarder euro.

“ Den här fördjupade analysen ger en ärlig uppfattning om effekten av bankens arbete.

Debora Revoltella, EIB:s chefsekonom

I april 2015 hade EIB använt kapitalökningen för att nå sitt mål på 60 miljarder euro i ökad utlåning. Men när investeringen hade genomförts behövde banken bedöma hur effektiv den var. Det innebär att redogöra för det komplicerade samspelet mellan dessa EIB-transaktioner och annan aktivitet i ekonomin.

EIB:s ekonomer använde en väletablerad ekonomisk modell för att bedöma den framtida effekten av alla sina transaktioner under tiden för kapitalökningen. De konstaterade att bankens utlåning sannolikt har en betydande påverkan på Europas ekonomi, genom att 830 000 arbetstillfällen tillkommer senast 2017 och 1,4 miljoner senast 2030. "Modellen utvecklades för att fånga upp långsiktiga faktorer, men också kortsiktiga effekter," säger Debora Revoltella, direktör för ekonomiska frågor vid EIB. "Det är viktigt för att bedöma slutresultatet för realekonomin."

Bankens ekonomer presenterade dessa uppgifter om påverkan 2016. Nu förfinas modellen för att bedöma effekterna av Europeiska fonden för strategiska investeringar inom investeringsplanen för Europa.

Testkörning av EIB:s påverkan

Konsekvensbedömningen av kapitalökningsperioden 2013–2015 ger många fingervisningar om hur effekten av EU:s budgetgaranti kan beräknas, liksom om fördelarnas möjliga storlek som ytterligare investeringar medför. Det blir allt viktigare nu när Europeiska kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker har sagt att han vill fördubbla storleken och löptiden för investeringsplanen för Europa.

EIB:s ekonomer arbetade tillsammans med Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum i Sevilla för att beräkna bankens påverkan under kapitalökningsperioden. De arbetade med en ekonomisk modell som först togs fram 2010 för att bedöma påverkan från EU:s strukturfonder. De finansiella verktygen utformades för att minska skillnaderna mellan ekonomier i Europas olika regioner. Modellen, som kallas RHOMOLO beräknade om allt knappare offentlig finansiering användes effektivt, och den passar väl ihop med EIB:s syfte.

"Det är en sund modell och vi har försökt använda den försiktigt", säger EIB-ekonomen Georg Weiers som arbetar med bedömningen.

Till RHOMOLO:s styrkor hör att den fångar upp:

- den *kortsiktiga* påverkan på den ekonomiska aktiviteten,
- hur investeringar ökar produktiviteten och i slutändan tillväxten på *längre sikt*.

Om EIB exempelvis finansierar en väg leder det till ökad ekonomisk aktivitet när vägen byggs. När vägen väl är färdigbyggd fortsätter EIB:s finansiering att

HUR EIB TÄNKER

EIB:S TRANSAKTIONER

(januari 2013 – mars 2015)

Investeringar som erhållit stöd
via EIB:s transaktioner

EUR **342**md

arbeta eftersom vägen minskar restider och transportkostnader, vilket i sin tur ökar produktivitet och tillväxt och skapar sysselsättning. För att verkligen bedöma effekten av EIB-lånen måste båda dessa faktorer mätas.

LÅNGSIKTIGA EFFEKTER

(senast 2030)

Ökning av BNP med 1,1%

1 400 000
nya arbetstillfällen

EIB:s påverkan i siffror

Med hjälp av modellen räknade EIB:s ekonomer ut de kortsiktiga och långsiktiga effekterna av EIB:s verksamhet under kapitalökningsperioden januari 2013 – mars 2015.

Under kapitalökningsperioden uppgick EIB:s ordinarie verksamhet och verksamheter i anslutning till kapitalökningen till 1 024 avtal från 812 transaktioner i hela EU, motsvarande totalt 142 miljarder euro. Det bidrog till att finansiera totala investeringar på 372 miljarder euro.

Modellen beräknade de kortsiktiga resultaten senast 2017 som:

- ökning av BNP med 0,8 %
- 830 000 nya arbetstillfällen

Modellen beräknar de långsiktiga effekterna senast 2030 som:

- ökning av BNP med 1,1 %
- 1,4 miljoner nya arbetstillfällen

KORTSIKTIGA EFFEKTER

(senast 2017)

Ökning av BNP med 0,8%

830 000
nya arbetstillfällen

EIB:s påverkan och investeringsplanen

Det är viktigt för EIB att bedöma sin påverkan för att försäkra sig om att bankens medel arbetar effektivt för EU:s medborgare. Som EU:s bank är den självfallet inte ensam om att titta på hur investeringarna lönar sig. Tre framstående organisationer har redan offentliggjort konsekvensbedömningar för investeringsplanens lån med EU:s budgetgaranti:

- Europeiska kommissionen uppskattar att EIB:s transaktioner som stöds av investeringsplanen för Europa kommer att tillföra så mycket som 410 miljarder euro till EU:s BNP samt 1,3 miljoner arbetstillfällen
- Oxford Analytica, ett företag som arbetar med ekonomisk analys, uppskattar påverkan på BNP till 1,4 %.
- Internationella arbetsorganisationen beräknar att 1,8 miljoner arbetstillfällen skapas genom investeringsplanen.

EIB:s ekonomer arbetar hårt med att anpassa och förfinna modellen så att effekten av bankens transaktioner inom investeringsplanen för Europa kan bedömas, men också för att ta fram siffror över effekten som omfattar all utlåning från EIB. "Det är en komplicerad modell eftersom den är så avancerad. Den ger uppskattningar av de totala effekterna på ekonomin, inte enbart den direkta effekten", säger Revoltella. "Men resultatet av den här fördjupade analysen ger en ärlig uppfattning om effekten av bankens arbete."

Ultratunn solfilm i Heliateks produktionslinje. Den väger mindre än 500 gram per kvadratmeter och är tunnare än en millimeter

Nya strukturer för nya utmaningar

Hybridkapitalinvesteringar är ett viktigt verktyg för att EIB ska kunna leverera enligt investeringsplanen för Europa

“

Vi har börjat investera i små och otroligt innovativa projekt med hög risk.

Adrian Kamenitzer, EIB:s direktör för eget kapital, nya produkter och särskilda transaktioner

Det första problemet är att företagen vill minska sitt koldioxidavtryck och de vill därför producera sin egen förnybara energi. Men utrymme står högt i kurs i storstädernas affärsdistrikt – man kan inte placera ett vindkraftverk utanför Liverpool Street Station eller en solcellsanläggning i La Défense.

Lösningen: Ett spin-off-företag från Dresdens tekniska universitet, Heliatek, har utvecklat en film som täcker vertikala fasader på byggnader och som producerar el genom att omvandla solljus till energi.

Det andra problemet är finansieringen. Lösningen: en hybridkapitalinvestering på 20 miljoner euro från EIB.

Det kan låta enkelt, men det är det inte. EIB:s finansierare ägnade år åt att räkna ut hur transaktionerna skulle struktureras för att kunna erbjuda kapital till innovativa nya företag utan att de skulle behöva koncentrera sig mer på att betala av sina lån än på att få verksamheten att växa.

Hybridkapital har funnits i EIB:s verktygslåda några år, men endast i begränsad omfattning. I och med investeringsplanen för Europa har det blivit en central del av bankens plan för att öka investeringar med högre risk till företag som tidigare inte skulle ha varit berättigade till finansiering från EIB. "Vi har börjat investera i små och otroligt innovativa projekt med hög risk", säger Adrian

Kamenitzer, bankens direktör för eget kapital, nya produkter och särskilda transaktioner. "Det innebär att EIB måste förändras och anpassas till dessa nya typer av transaktioner så att de kan genomföras med bästa möjliga resultat."

Avsikten med EU:s budgetgaranti inom investeringsplanen för Europa, som administreras av EIB, är att stödja finansiering till innovativa företag. Det beror på att affärsbanker tenderar att se dem som oprövade och därmed alltför riskfyllda. Det är viktigt för Europa att nya idéer får en möjlighet att utvecklas. Även om det här är ett nytt område för EIB passar det bankens historiska roll när det gäller att åtgärda brister på marknaden.

Banken betecknar transaktioner med högre risk som "särskilda transaktioner." Avsikten är att öka de särskilda transaktionerna under 2017 när förfarandena för transaktioner med hybridkapital och andra nya strukturer förenklas. Bankens avdelning för tillväxtkapital och innovationsfinansiering har redan tagit emot 1 000 ansökningar om finansiering från innovativa företag och planerar att genomföra transaktioner på totalt 1 miljard euro senast i mitten av 2018.

"Det är ett mycket positivt tillfälle," säger avdelningens chef Hristo Stoykov. "Vi arbetar med nya kunder som tidigare inte skulle ha beviljats lån från EIB. Vi arbetar med innovativa företag. Och det beror i stor utsträckning på hybridkapitalprodukten."

Hybridkapital är en produkt som är unik på marknaden för EIB. Den syftar till att fylla marknadsgapet som drabbar omkring 2 500 europeiska medelstora företag och där finansieringsbehoven ligger mellan 10 miljoner euro och 17 miljoner euro. Så här fungerar det:

EIB beviljar ett långfristigt lån till ett innovativt företag. Regelbundna återbetalningar av lånet skulle tömma företagets kassakista just när det behöver investera i forskning och utveckling. Alternativt skulle en investering i eget kapital späda ut äganderätten för de människor som tog risken att finansiera de första årens utveckling. Hybridkapital erbjuder därför riskkapital i form av eget kapital utan utspädning som återbetalas baserat på bolagets resultat, på samma sätt som en investering i eget kapital.

Att utveckla produkten tog tid. Stoykov och hans kolleger i hela EIB behövde skapa ny dokumentation och nya avtal, och förändra förhållandet mellan bankens olika direktorat. Bankens ledning godkände en helt ny egetkapitalstrategi för transaktioner inom investeringsplanen för Europa. Några av de första hybridkapitaltransaktionerna illustrerar vilken typ av företag som behöver finansiering:

- **Archos** Det franska elektronikföretaget fick 12 miljoner euro för att utveckla ett nätverk för "internet of things"
- **Canatu** En transaktion om 12 miljoner euro för att finansiera det finska företagets utveckling av flexibla skärmar
- **Ultimaker** 15 miljoner euro för FoU till en nederländsk tillverkare av 3D-skrivare

Hittills har merparten hybridkapitaltransaktioner skett inom EIB:s program som InnovFin för tillväxt i medelstora börsnoterade företag. Men hybridkapital kommer att i allt större utsträckning bli en viktig faktor i transaktioner inom investeringsplanen för Europa, vilket också gör att banken kan öka storleken på sina investeringar, tack vare EU:s budgetgaranti.

Den första hybridkapitaltransaktionen inom investeringsplanen genomfördes emellertid 2016, och inom ett område i Europa där EIB har varit framträdande – Grekland. Och det handlade inte om att ansluta ditt

kylskåp till internet eller ta fram en skärm som kan fästas på en ärm och sedan på din arm. Det handlade om korv.

Ett av de största företagen inom kallskuret i Grekland, Creta Farms, spenderar fem gånger så mycket som sina kolleger på innovativa sätt att producera hälsosammare kött och har lämnat in 20 patent de senaste fem åren. Företagets uppfinningsförmåga är inriktad på komplex patentskyddad teknik, som gör att företaget kan avlägsna mättat fett från sitt kött och i stället injicera extra jungfrulig olivolja som innehåller omättat fett. Det gör köttet hälsosammare eftersom det sänker det "dåliga" kolesterolet. Men det gör också att köttet smakar gott.

"Man kan njuta av köttet och känna mindre skuldskänslor," säger Konstantinos Frouzis, verkställande direktör vid det kretensiska företaget i Rethymnon. "Det är njutning i kombination med god hälsa."

Hybridkapitaltransaktionen på 15 miljoner euro till Creta Farms stöder bolagets ytterligare expansion på internationella marknader, liksom FoU för att introducera företagets "olivoljeteknik" för snacksföretag i hela världen.

"Investerarna tvivlar mycket på Grekland just nu," säger Frouzis, "men det här avtalet visar att grekiska företag kan byggas på mycket starka grunder."

Creta Farms var en av de 23 hybridkapitaltransaktioner som genomfördes 2016. Stoykov räknar med att genomföra 40 under 2017. EU:s budgetgaranti inom investeringsplanen gör att hans team kan öka storleken på transaktionerna till 50 miljoner euro – tillräckligt för att stödja FoU även vid större företag.

Investeringsplanen ska få EIB-medel och en EU-budgetgaranti att arbeta med transaktioner som annars inte hade finansierats. Den högre risken i dessa innovativa företag, och återbetalningen av de nya transaktionerna, som liknar återbetalning av investeringar i eget kapital, ger ett tydligt svar på frågan om "komplementaritet." Stoykov noterar att det självfallet innebär att vissa hybridkapitallån inte kommer att löna sig. "Om vi enbart hade valt ut vinnare skulle alla ha satsat sina pengar på dem," säger han. "De här investeringarna är utmärkta ur policy synpunkt. Det gör att det är värt risken."

VAD EIB **GÖR**

Anställda packar "olivfyllt" kött
vid Creta Farms anläggning i
Rethymnon, Kreta

INNOVATION för konkurrenskraft

En skrivare från Heidelberger Druck-
maschinen i arbete vid företagens
anläggning i Heidelberg

13,5 ^{EUR}md

till innovation och kompetens

- ▶ EUR **659** m i lån till programvaruföretag, en ökning från EUR **102** m 2015
- ▶ **11** miljoner nya och moderniserade digitala höghastighetsanslutningar
- ▶ **890 000** elever med förbättrade lokaler
- ▶ Varav **770 000** inom EU

Müsli och framtidens digitala tryck

Heidelberger Druckmaschinen leder kapplöpningen i Europa om snabbare och effektivare digitalt tryck – men det handlar också om att hitta innovativa sätt att göra fabriker självgående

Mymuesli-butiken på Heidelbergs pittoreska Hauptstrasse ligger längst bort i stadens historiska gamla stad och på andra sidan floden Neckar ligger Tysklands äldsta universitet. Samtidigt ligger det i framkant när det gäller framtiden för digitalt tryck och industriell innovation.

I den luftiga och ljusa butikens bakre del, bakom rosa och gula behållare med ekologiska havreprodukter och bär, står en svart glasmaskin som är högre än en människa och lika bred som en dryckesautomat. Välj ett rör med müsli som present och en medarbetare i rosa skjorta placerar det i den svarta maskinen. På en touchskärm skriver du in ett personligt meddelande och laddar upp exempelvis en bild på dina barn. Maskinen rullar röret under ett violett ljus som egentligen är en innovativ form av bläckstråleteknik. Några sekunder senare lämnar medarbetaren över din skraddarsydd müsli med bild och meddelande tryckt direkt på behållaren.

Budskapet kan uppfattas som: Europas konkurrenskraft på marknaden för digitalt tryck är beroende av Heidelberger Druckmaschinen AG. Det är företaget som tillverkat den blanka svarta maskinen i den bakre delen av mymuesli-butiken. Tryckpressföretaget förflyttar också gränserna för digitalt automatiserad industri – något som är viktigt för Europas ekonomiska framtid när världen går in i det som kallas den fjärde industrirevolutionen där maskiner, snarare än människor, i allt större utsträckning fattar operativa beslut.

”Detta är industri 4.0,” säger Jason Oliver, Heidelberger Druckmaschinens digitala chef. ”Heidelberger Druckmaschinen gör dramatiska förändringar när det gäller var vi tror att framtiden kommer att finnas. Företaget har satsat sin framtid på det digitala.”

Det är en smart satsning. Heidelberger Druckmaschinen skapar nya vägar, efter år då företaget drabbades av en försämrad marknad för tryckmaskiner och den ekonomiska nedgång som följde på finanskrisen 2008. Bolaget är världsledande inom traditionellt offsettryck, som trycker färg på förpackningar med en plåt eller cylinder. Men företaget är angeläget om att öka sin närvaro på den växande digitala marknaden. Digitalt tryck kräver ingen fast tryckplåt för tryckning och bilden kan därför enklare manipuleras och ändras på en datorskärm.

Digitalt tryck är emellertid dyrare och långsammare än offsettryck när det handlar om stora mängder. Kapplöpningen mot konkurrenterna för att minska kostnaderna och öka hastigheten för digitalt tryck är en av utmaningarna för Heidelberger Druckmaschinen.

Övergången från offset till digitalt är skälet till att företaget vände sig till EIB och bad om ett lån för att finansiera sin forskning och utveckling. EU:s bank undertecknade en transaktion i mars 2016 för ett lån på 100 miljoner euro med stöd av investeringsplanen för Europa. ”För att stabilisera företaget behöver de arbeta med sina kunders förändrade behov,” säger

Manfred Seifert, produkt-specialist vid Heidelberg-anläggningen, med en boll som dekorerats med hjälp av bolagets skrivare

**“ Detta är industri 4.0.
Jason Oliver, digital chef,
Heidelberger Druckmaschinen**

Franz Derler, EIB:s låneansvariga som arbetade med transaktionen. "Det är därför FoU-investeringen är så viktig."

EU:s budgetgaranti inom investeringsplanen för Europa är tänkt att stödja teknisk innovation i Europas företag, en underliggande faktor för lånet till Heidelberg Druckmaschinen. En undersökning av EIB:s ekonomer som publicerades i februari 2016 visade att Europa måste spendera ytterligare 130 miljarder euro per år för att nå EU:s mål att använda 3 % av BNP till forskning och utveckling – ett mål som skulle göra att Europa kommer närmare andelen som andra ledande ekonomier investerar i FoU. För att kunna hålla jämna steg med avancerad tillverkningsteknik behöver Europa satsa 90 miljarder euro.

Heidelberg Druckmaschinen överger inte det traditionella offsettrycket. När allt kommer omkring bygger fortfarande merparten av den årliga marknaden om 400 miljarder euro i tryckproduktion på offsettryck. Heidelberg Druckmaschinen arbetar inte heller på egen hand. Företaget utvecklar produkter tillsammans med Ricoh och Fujifilm i Japan, det land som är ledande inom digital tryckteknik.

Företagets verksamhet vilar också på flera ben. Det är också, av nödvändighet, ett programvaruföretag, där ingenjörer utvecklar program för att driva maskinerna. "Vi vill erbjuda kunderna möjligheten att besluta om det är ekonomiskt för dem att använda offset eller digitalt tryck," säger Jason Oliver. "I slutändan vill vi skapa ett system som faktiskt själv kan besluta vilket alternativ som ska användas."

I framtiden kommer program som skrivits av Heidelberg Druckmaschinen programvaruingenjörer att göra tillverkning lika anpassad som behållaren med müsli i Heidelbergs gamla stad.

Värme och ljus med mindre koldioxid

Kiels planerade kraftverk producerar värme även när ljuset släcks – och minskar koldioxidutsläppen med 70 %

När du kör din bil vintertid värmer motorvärmerna upp kupén. Men när du stänger av motorn blir det snart kallt. För att hålla värmen behöver du köra motorn, även om du har parkerat vid väggkanten.

Tänk dig nu att din bil är ett stort kraftverk. Gasgeneratorer producerar el och genom processen värme. De flesta kraftverk låter den värmen försvinna ut genom skorstenen. Kraftvärmeverk använder överskottsvärmen för att producera värme, precis som din bil gör. De värmer upp vatten som i sin tur pumpas runt i konsumenternas element hemma och på kontoret.

Men vad händer när efterfrågan på el är låg samtidigt som efterfrågan på värme är hög? Exempelvis mitt i vinternatten när ljuset är släckt och elementen är påslagna. Kraftvärmeverk kan tvingas producera el som inte behövs, bara för att hålla igång värmen. Om inte energibolaget hittar ett nytt sätt att erbjuda

värme när konsumenten behöver det och samtidigt producera el endast när det behövs. Det är vad Stadtwerke Kiel gör med ett nytt kraftvärmeverk som man räknar med att ta i drift 2018.

Till och med efter att generatorerna i Kiel har stängts av kommer överskottsvärmen att lagras i en 60 meter hög vattentank så att varmvatten kan transporteras iväg för att hålla staden varm. Resultatet blir el till 250 000 bostäder och värme till 70 500 kunder. Den nya anläggningen kommer också att släppa ut 70 % mindre koldioxid än det koleldade kraftverket som den ersätter. "Det rör sig om verkligt banbrytande spjutspetsteknik," säger Branko Cepuran, den låneansvariga som arbetade med det lån på 105 miljoner euro till Stadtwerke Kiel som undertecknades i september och som stöds av EU:s budgetgaranti inom investeringsplanen för Europa. "Det är mycket viktigt för banken att stödja den här typen av innovation inom europeisk industri."

Mikrober för att rädda spädbarn

Den explosionsartade spridningen av zikaviruset i Nord- och Sydamerika gjorde att vaccin blev en prioritet för hälsan, inte minst på grund av risken för att foster skulle smittas av sina gravida mammor. Utmaningen bestod i att ta fram ett vaccin – som normalt kan innehålla en beståndsdel som liknar den skadliga sjukdomen den är avsedd att bota – som inte skadar fostret. Valneva med huvudkontor i Lyon strävar efter att skapa ett "renat inaktiverat vaccin." Inaktiverade vaccin använder en sjukdomsskapande beståndsdel såsom ett virus eller en bakterie som har dödat

av kemikalier, värme eller strålning. Men de stimulerar fortfarande immunsystemet att skydda mot den faktiska sjukdomen. Även om den sjukdomsskapande beståndsdel i vaccinet passerar moderkakan smittas inte fostret eftersom vaccinet har "inaktiverats." Hittills har företags zikavaccin "uppvisat utmärkt renhet," säger vice vd Franck Grimaud. För att hjälpa Valneva att färdigställa arbetet beviljade EIB ett lån på 25 miljoner euro i juni 2016. Lånet ska också stödja forskning och utveckling av ett vaccin mot borrelia.

Rauno Koivusaari på vattnet

Dykare såg kraften omkring sig

Stora pengar för strålande framtid

Banken har bidragit med 3,7 miljarder euro till 46 utbildningsprojekt i 28 länder, bland annat följande:

- Ett lån på 100 miljoner euro till University College Cork som avsatte 27 miljoner euro till den första etappen av Cork Science and Innovation Park. Hälsa- och innovationsprojekt erhåller 37 miljoner euro till infrastruktur. En investering på 200 miljoner euro i 71 irländska skolor som 44 000 studenter drar nytta av är det största EIB-lånet någonsin till irländska skolor.
- Ett lån på 100 miljoner brittiska pund till Newcastle University innefattar 58 miljoner brittiska pund till Urban Sciences Building och 40 miljoner brittiska pund till National Ageing Science and Innovation Centre. EIB kommer också att stödja uppförandet av sju nya skolor för elever mellan 11 och 16 år som kommer över 8 500 skolbarn i Yorkshire till del.
- Utöver de 940 miljoner euro som tilldelades 2015 kommer EIB att finansiera ytterligare 530 miljoner euro för en italiensk statlig investering som gynnar över 500 000 skolbarn och omfattar moderniserad infrastruktur, energieffektivitet och säkerhet (inklusive skyddsåtgärder mot jordbävningar). Vid ett av Italiens toppuniversitet, Sapienza i Rom, kommer EIB-finansierade projekt att innefatta nya bibliotek, samt en renoverad administrativ byggnad och campus för arkitekturstudier.

Utanför den portugisiska kusten omvandlar det finska start-up-företaget AW-Energy vågor till el

Det var ett Eureka tillfälle för yrkesdykaren Rauno Koivusaari. 1993 deltog han i en dykexpedition utanför halvön Porkkala i Finska viken. Han insåg att vågornas kraftfulla rörelser kunde utnyttjas för att producera elektricitet. Nu har energiomvandlaren WaveRoller som byggts av hans företag AW-Energy visat hur effektiv den är under två års försök i Peniche, Portugal. "Det har tagit lång tid att komma hit," säger han. "Men jag är glad att jag inte gav upp idén från början."

WaveRoller arbetar nära stranden på 12 till 14 meters djup. Där fångar den vågorna bäst samtidigt som de våldsammaste stormarna undviks. AW-Energy uppskattar att en WaveRoller på 350 kW kan täcka elbehovet för 440 hus i Peniche. AW-Energy har inlett projekt främst i områden nära kusten i Portugal, Frankrike, Irland och Chile och siktar på att sälja över 50 WaveRoller under de kommande fyra åren. EIB beviljade ett lån på 10 miljoner euro i juli för att bygga den första utrustningen i kommersiell skala och påskynda lanseringen av den nya tekniken.

En outnyttjad källa till ren energi

WaveRoller byggs kring en stålpanel som är 18 x 10 meter och fästs med gångjärn på en bas på sjöbotten. Panelen rör sig fram och tillbaka i vågorna och matar ett hydrauliskt energiomvandlingssystem. Systemet driver en elektrisk generator och elen transporteras till nätet på land via en undervattenskabel.

Även om möjligheterna med vågenergi sedan länge är kända har grov sjö hållit tillbaka utvecklingen av industrin. Tekniken har varit dyr och sårbar och det har varit svårt att hitta finansiering. "Innan EIB kom in i bilden fanns ingen bankfinansiering," säger Mikael Martikainen, AW:s kommunikationschef. "Man kan säga att vind- och solenergi hade 10–20 års försprång jämfört med vågenergi."

Experterna anser att vågor är den största outnyttjade resursen av ren förnybar energi globalt, med större potential än kapaciteten hos alla installerade anläggningar för fossila bränslen i Europa tillsammans. "Vågenergi kan fylla minst en tiondel av världens energibehov," säger Martikainen. Eftersom vågor är förutsägbara är de ett värdefullt komplement till andra förnybara energikällor.

Underhållet är relativt enkelt. WaveRoller har stora barlasttankar som är fyllda med luft så att de kan flyta till den plats där de ska användas. Därefter fylls tankarna med vatten så att de sjunker. Vågenergiomvandlaren är helt nedsänkt under normal drift men kan tas upp till ytan för underhåll genom att barlasttankarna töms. Det innebär att det inte krävs några komplicerade, dyra och eventuellt farliga dyktåtgärder för att reparera den. Det är ännu bättre nyheter för den dykare som uppfann den.

Ljus, tagning, investeringsplan

Den svenska mediagruppen bakom "Beck" och "Wallander" siktar på större digital närvaro.

Tänk er en pensionerad längdskidåkare som strider mot en OS-medaljvinnare i brottning, spelar tennis med en tidigare grand slamvinnare eller ishockey med en Stanley Cup-mästare. Vad sägs om en komedi med en entusiastisk pastor som tilldelats en åldrande småstadsförsamling? Låter det som bra TV-program? För Bonnier gjorde de det. Dessa blev några av de mest sedda tv-programmen i Sverige under 2016 på kanaler som tillhör Bonnier. Trots framstegen för globala mediaföretag som Amazon och Netflix finns det fortfarande ett stort intresse för lokalt innehåll – under förutsättning att det är tillgängligt på lämpliga digitala medier. "Eftersom fler och fler talar engelska är språk inte något riktigt hinder i Skandinavien för att se internationellt producerat material," säger Anders Bohlin, biträdande ekonomisk rådgivare vid EIB:s avdelning för digital ekonomi. "Men människor vill fortfarande se lokala talanger och inte enbart Hollywoodstjärnor. De vill se program i lokala miljöer." Det är anledningen till att Bonnier tog ett EIB-lån på 100 miljoner euro, som stöds av EU:s budgetgaranti inom investeringsplanen för Europa, för att utveckla avancerade digitala plattformar och skapa skandinaviskt innehåll. "Vår verksamhet bygger på journalism, kunskap och på att berätta riktigt bra historier," säger bolagets styrelseordförande Carl-Johan Bonnier. "Det kommer att fortsätta. Men vårt innehåll når i allt större utsträckning konsumenten via mobila plattformar."

Georgia och
Niki Kafkalia i sin
köttfabrik i byn Agros

Stor satsning på SMÅ och MEDELSTORA FÖRETAG

33,7md^{EUR}

till små och medelstora företag

- ▶ EUR **9,45 md** i stöd från Europeiska investeringsfonden
- ▶ Stöd till **300 000** små och medelstora företag
- ▶ **4,4 miljoner arbetstillfällen** har bevarats vid små och medelstora företag och medelstora börsnoterade företag

Det lilla samhället och den stora banken

Agros får en avgörande livlina
för familjeföretag som
drabbats av Cyperns bankkris

Det lilla samhället Agros är beläget i en naturlig amfiteater i Cyperns högsta bergskedja Troodos, och omges av terrasser med vinrankor och rosa rosor. Bergen kunde dock inte skydda de 1 000 invånarna från öns finanskris.

Mellan 2011 och 2013 drabbade krisen småföretagen särskilt hårt. Sedan dess har Europeiska investeringsbanken ökat sin utlåning till Cypern avsevärt. Ägarna till småföretag i Agros hör till dem som fått lån. "Om vi inte hade dessa lån skulle vi verkligen ha det svårt," säger Georgia Kafkalia, som driver en fabrik för rökt kött i samhället tillsammans med sina föräldrar och sin syster.

EIB:s lån till Cypern tillhandahålls för det mesta via lokala banker och kreditkassor, som har nära kontakt med ägare av småföretag som Kafkalias. Dessa lån till småföretag bidrog till att öka EIB:s stöd till Cypern till 15 % av dess BNP. "De lokala bankernas

” Finanskrisen var en svår tid. Men om man har någonstans att arbeta kommer livet att ge tillbaka det man behöver.

Niki Agathocleous, ägare till Niki's Sweets, Agros

Niki Agathocleous tillverkar traditionella cypriotiska sötsaker i sin fabrik i Agros

höga ränta var ett stort problem för småföretagen," säger Nicos Yiambides, EIB:s låneansvariga för Cypern. "Vi kan ordna finansiering till företag med lägre ränta och med längre löptider, och det har en mycket positiv inverkan."

Bättre villkor för Cyperns små och medelstora företag

Småföretag är viktiga för alla ekonomiers välbefinnande. I ett litet samhälle som Agros är det ännu viktigare, ändå är det svårt att få tillgång till finansiering när ett företag behöver expandera eller uppdatera sin utrustning. Familjen Kafkalia behövde 80 000 euro för att köpa nya maskiner till det rum där de röker korv, men också ny program- och maskinvara för redovisning och fakturering. Trots över 40 års relationer med kunder "måste vi investera för att kunna fortsätta driften," säger Georgia Kafkalia.

Även företag som blomstrade under hela finanskrisen drabbades av de höga räntor som följde. Costas Tsiakkas grundade sin vinodling tillsammans med sin fru för 28 år sedan och har nu 11 anställda. Hans försäljning ökade året efter finanskrisen. Men när han behövde investera i renovering av några av sina terrasser och sitt bevakningssystem krävde de lokala bankerna 9 % ränta.

Tsiakkas vände sig till Troodos kooperativa förening, som gav honom ett lån på 100 000 euro från

Cooperative Central Bank i Nicosia. Kooperativets lån finansierades i sin tur av EIB. Räntan var 2,6 %. "Lånet öppnade mina ögon och jag insåg att ja, det finns lägre räntor," säger Tsiakkas. "Vårt problem hade alltid varit de höga räntorna."

Med den nuvarande produktionen på 160 000 flaskor per år är det viktigt för den lokala ekonomin att Tsiakkas blomstrar eftersom han köper merparten av sina druvor från närliggande bönder. Det är också viktigt för familjens framtid. Två av hans söner utbildar sig för närvarande i vinframställning och jordbruk och Tsiakkas räknar med att de andra två också följer efter in i familjeföretaget.

Cooperative Central Bank fungerar som mellanhand till EIB för cypriotiska kooperativa bankers räkning för lån på mellan 10 000 och 100 000 euro. Samtliga 18 lokala kooperativ har beviljat cypriotiska små och medelstora företag lån som ursprungligen kom från EIB. "Effekten av dessa lån är mycket stor," säger Dr. Kostantinos Vrachimis, chef för utveckling av konsumentprodukter vid Cooperative Central Bank. "Agros ligger väldigt avlägset. Det här handlar om familjeföretag där lokalbefolkningen arbetar, och många andra företag är beroende av dem eftersom de håller dem med exempelvis kött eller frukt."

Vrachimis växte upp i ett jordbrukssamhälle och känner sig förbunden med småföretagen i Agros

och andra små samhällen. "Dessa platser ligger nära mig. Jag känner starkt att jag vill skydda det sätt man lever där."

Ötraktioner

Småföretagen försvarar ofta Cyperns traditioner. I Agros håller Niki Agathocleous lågan brinnande för traditionella desserter, så kallade skedsötsaker. De tillverkas av körsbär, vattenmelon, kvitten, valnötter eller rosor och serveras med tjockt, starkt kaffe. Hennes fabrik använder traditionella metoder för att koka frukten – 200 ton varje år – och tillverkar sirap smaksatt med vanilj, kanel eller kryddnejlikor. Hon har 25 anställda, mest kvinnor, och säljer till övervägande delen på Cypern med en årsomsättning på 1 miljon euro.

Hon tog ett lån på 20 000 euro från Troodos kooperativa förening för att köpa ny utrustning och renovera några av sina byggnader. "Det är verkligen viktigt att investera och tänka framåt," säger Agathocleous som driver företaget tillsammans med sin make och två söner. "Finanskrisen var en svår tid. Men om man har någonstans att arbeta kommer livet att ge tillbaka det man behöver."

**Costas Tsiakkas i källaren
till sin vinfabrik i bergen
nära Agros**

Från Paris universitet till marknaden

Med cancerbehandlingar och digital teknik tar en fransk avknopningsfond den akademiska forskningen vidare från laboratoriet

Angelita Rebollo är en glad spansjorska vars e-postsignatur innehåller meddelandet "när livet erbjuder dig en citron, ta fram tequila och salt." Hon har också en briljant vetenskaplig förmåga som hon använder för att döda – cancerceller.

I sitt laboratorium vid Université Pierre et Marie Curie, i det historiska Pitié-Salpêtrière-sjukhuset nära Seines stränder i centrala Paris, har Rebollo utarbetat en teknik för att blockera specifika funktioner hos protein som omvandlar en frisk cell till en cancercell. Behandlingen kan hjälpa människor med en rad sjukdomar, även om de första resultaten tyder på att den först kommer att användas för att behandla äggstockscancer och allvarliga typer av bröstcancer. Medan kemoterapi orsakar en rad biverkningar genom att förstöra många friska celler samtidigt med cancercellerna dödar Rebollos riktade terapi endast cancercellerna.

Angelita Rebollo i sitt laboratorium i Paris

“ Vi är en av de första så alla tittar på oss för att se om det här är något de också kan göra.

Philippe Tramoy, partner, Quadrivium 1

Hennes forskning på området började för 17 år sedan i Madrid och ledde till att hon bildade ett företag, PEP-Therapy, tillsammans med några andra forskare vid ansedda franska forskningsinstitut. Företagsnamnet kommer från molekyler som står i centrum för Rebollos forskning - cellpenetrerande och störande peptider. Företagets roll är att omvandla detta vetenskapliga genombrott till ett läkemedel som kan användas för att rädda liv. "Skälet till att vi bildade företaget var att vi ville ta forskningen från laboratoriet till sjukhuset," säger Rebollo. "Målsättningen är att utveckla en molekyl som hjälper många, många människor."

En akademisk avknopningsfond i Frankrike

PEP-Therapy erhöll 1 miljon euro i stöd från Quadrivium 1, den första franska investeringsfonden som tillhandahöll såddkapital till projekt inom biovetenskap och digital teknik som inleds vid - eller är kopplade till - ett dussintal franska akademiska forskningsinstitut. Det är en modell som först användes av amerikanska universitet för att finansiera stora företag som Genentech och Lycos. Ett universitet tjänar i slutändan mer pengar genom att utveckla en produkt än genom att bara licensiera sin forskning till ett stort företag för vidareutveckling. Aktieinnehav i de akademiska spin-off-företagen uppmuntrar också forskare att stanna kvar på sina akademiska poster i stället för att gå till en bättre betald anställning inom den privata industrin. I Europa har akademiska spin-off-företag redan

gjort sig gällande i Storbritannien där EIB har stöttat Imperial Colleges spin-off-företag.

Det här är dock första gången det förekommer i Frankrike. Quadrivium leds av en grupp vid Seventure Partners och finansieras av flera investerare, bland annat Bpifrance, ett dotterbolag till Caisse des Dépôts, och fick ett åtagande på 20 miljoner euro i april från Europeiska investeringsfonden, som är EIB-gruppens särskilda organ för riskfinansiering till små och medelstora företag. Med stöd av EU:s budgetgaranti inom investeringsplanen för Europa ökades den totala finansieringen till Quadrivium 1 till 56 miljoner euro tack vare EIF:s investering. "Det har varit utmanande att införa konceptet i Frankrike," säger Philippe Tramoy, den Quadriviumpartner som förvaltar portföljen inom biovetenskap. "Vi är en av de första så alla tittar på oss för att se om det här är något de också kan göra."

Lärdomar från akademiska spin-offs

Innan Quadrivium 1 bildades arbetade Tramoy i stor utsträckning med transaktioner med amerikanska företag och bolag i andra delar av Europa. Han var till en början osäker på om akademiska spin-off-företag skulle fungera i Frankrike. "Det är verkligen en fråga om anda eller kultur. I den anglosaxiska världen tittar man på framtida intäkter när man värderar företaget. I Frankrike tittar man i allmänhet på de senaste tre åren," säger han. "Det är som att bara titta på vattenytan och inte undersöka vad som finns på djupet."

Han tror att attityden kommer att ändras om Quadriviums investeringar lyckas. Hittills har fonden investerat i tio företag. Alla startade vid ett eller flera av de tolv forskningsinstitut som är delaktiga i Quadrivium, från Université Paris IV (Sorbonne) till Institut Curie och ESPCI Paris.

Quadrivium 1 avser att investera i enbart 16–20 företag, även om Tramoy planerar att senare bilda ytterligare en fond. Quadrivium 1 är inriktad på att stödja nästa utvecklingsstadium i sina företag. Det är viktigt inom exempelvis biovetenskap där det tar många år att ta en produkt från – som Angelita Rebollo säger – laboratoriet till sjukhuset.

PEP-Therapy inleder för närvarande studier för att försäkra sig om att deras produkt är säker. Rebollo och hennes kolleger kommer inte att få uppleva att deras produkt blir en allmänt tillgänglig medicin på

kanske åtta år, även om den kommer att användas på sjukhus under de kliniska försöken.

”Det är en lång väg,” säger Antoine Prestat, biolog med en MBA-examen, som också är en av grundarna i PEP-Therapy och dess verkställande direktör. ”Det är väldigt viktigt att ha en fond som Quadrivium som förstår processen.”

Angelita Rebollo förstår den ekonomiska dimensionen av den vetenskapliga forskningen. Hon lämnade trots allt sin tjänst i Madrid eftersom forskningsmedlen var knappa i Spanien. Hon slog sig ned i Paris först efter att också ha arbetat i Tyskland och Belgien. ”Quadriviums investering hjälper oss att betala för utvecklingsstadierna,” säger hon. ”Vi behöver medel för att hitta den här molekylen – en molekyl som vi hoppas ska rädda liv.” Det är värt hur mycket pengar som helst.

Smarta lån

Ge en man fisk och han blir mätt för en dag. Ge honom ett lån från mellanhänder som kommer många till del och han kan mätta andra en hel livstid.

PP Orahovica är ett jordbruksföretag i östra Kroatien som odlar hasselnötter, tillverkar Riesling, har kor på bete och föder upp karp. För att transportera fisken från fiskdammen på 1 000 hektar brukade företaget flytta levande fisk med hjälp av särskilda lastbilar. "Man levererar 10 ton fisk tillsammans med 10 ton vatten. Efter leverans har man förlorat 10 ton färskvatten," säger styrelseordförande Marko Rašić. Det finns en ekonomisk och miljömässig kostnad för att transportera flera ton vatten från dammen. PP Orahovica ökade därför fiskproduktionen till 4 500 hektar och byggde en anläggning för att bereda fisk, i stället för att transportera den levande.

"Nu kan vi leverera fiskfiléer, fryst fisk och en rad olika produkter, vilket innebär att fisken får ett mervärde," säger Rašić. Företaget som har 1 262 anställda fick ett bidrag på 1,4 miljoner euro från EU:s instrument för föranslutningsstöd för landsbygdsutveckling och ett lån på 4,4 miljoner euro från HBOR, som är en kroatisk statlig bank och en mellanhand till EIB. Under 2016 undertecknade banken en utökning på 150 miljoner euro av ett lån till HBOR som är avsett att förmedlas vidare till medelstora börsnoterade företag som PP Orahovica. "Det var ett mycket attraktivt erbjudande, med låg ränta och lång återbetalningsperiod," säger Rašić. Totalt har EIB beviljat finansiering till HBOR på över 2 miljarder euro till stöd för små och medelstora företag och medelstora börsnoterade företag, projekt inom den offentliga sektorn, inom industri och turism samt små och medelstora infrastrukturprogram.

PP
Orahovica
fiskodling
i östra
Kroatien

Första stegen i barnskor

Utbudet av barnskor har ökat snabbt de senaste åren och det finns nu hälsosamma och naturliga modeller att välja mellan.

För att kunna ta utbudet av produkter till Brno i Tjeckien erhöll Lucie Prokešová ett lån som stöds av EU via Komerční banka. Avtalet om lånegarantiinstrumentet från COSME med Komerční banka stöddas av delen för små och medelstora företag inom investeringsplanen för Europa som sköts av EIF.

Lucie öppnade sin butik Neobuto i början av 2016. Kunderna kommer ibland från Slovakien och Österrike för att utforska nya varumärken för barnskor som tidigare var okända på den tjeckiska marknaden. Neobuto samarbetar också med en fysioterapeut för barn för att utöka utbudet av skor och hantera särskilda behov, exempelvis plattfotet. Lucie planerar att öppna en ny filial 2017 i Prag.

INFRASTRUKTUR för ett uppkopplat Europa

19,7 ^{md} ^{EUR}
till infrastruktur

- ▶ Elproduktionskapacitet på **5 600 MW**
- ▶ **86 %** av elproduktionen från förnybara energikällor
- ▶ **41 000** km kraftledningar byggda eller moderniserade
- ▶ **45** miljoner smarta mätare installerade
- ▶ **4** miljoner hushåll har fått el
- ▶ **13** miljoner invånare i EU har fått tillgång till moderniserad infrastruktur och tjänster i städer
- ▶ **55** miljoner invånare i EU har fått tillgång till förbättrad infrastruktur genom medfinansierade program
- ▶ Ytterligare **980** miljoner passagerare på EIB-finansierade transporter
- ▶ **10** miljoner människor har fått förbättrade hälsovårdstjänster
- ▶ **120 000** hushåll bor i nya eller renoverade sociala eller överkomliga bostäder
- ▶ **25** miljoner människor har fått renare dricksvatten
- ▶ **20** miljoner människor har fått förbättrad sanitetsutrustning
- ▶ **1,7** miljoner människor löper mindre risk att drabbas av översvämning

En stad, många behov, ett lån

Ett enda EIB-lån stöder en rad projekt i Bologna. Från skolrenoveringar till cykelvägar och åtgärder för att förebygga skador vid jordbävningar utgör lånet den typ av hållbar utveckling som står i centrum för EU:s program för städer som lanserades 2016

Högstadielärover i södra Bologna behöver inte längre pendla till överbefolkade klassrum utanför sin stadsdel. Skolan Via Lombardia färdigställdes i slutet av 2016 och har plats för 225 barn i närheten av deras hem, med klasser som är avsevärt mindre än tidigare. Skolan är också:

- byggd med prefabricerade sektioner som gjorde att den kunde byggas snabbt,
- klass A plus-märkt för energibesparing med soluppvärmning och omfattande isolering,
- byggd för att stå emot en jordbävning (en jordbävning 2012 med epicentrum 36 km från Bologna dödade 27 personer i regionen).

”Barnens inlärningsmiljö blir bättre och det förbättrar i sin tur deras utbildning,” säger Marika Milani, chef för Bolognas avdelning för stadsförnyelse. De behöver inte resa långt och de behöver inte klämmas in i ett klassrum. Vi är mycket stolta över detta.”

Milani har en mängd projekt att vara stolt över. Med ett lån på 50 miljoner från EIB är Bologna på väg mot en rad mycket olika projekt. Bakom hela programmet på 160 miljoner euro ligger stadens plan att göra den till en bättre plats att leva på och en mer attraktiv plats för företag och besökare – samtidigt som den ska bli mer motståndskraftig mot jordbävningar och klimatrisker.

Vincenzo D'Aprile är stadsingenjör och arbetar med renoveringen av Bolognas historiska portiker

“ Vi hade inte så mycket pengar för att göra allt detta för vår vackra stad. EIB-lånet var absolut nödvändigt. Marika Milani, ansvarig för stadsförnyelse, Bologna.

En ny skola i Bologna där uppförandet finansieras genom EIB:s ramlån

“Vi hade inte så mycket pengar för att göra allt detta för vår vackra stad,” säger Milani. “EIB-lånet var absolut nödvändigt.”

Denna typ av EIB-lån, som kallas ramlån eftersom det används för mer än ett enda projekt, är ett viktigt verktyg för lokala myndigheter som vill göra sina samhällen mer hållbara. Bättre finansiering för lokala och regionala myndigheter är avgörande för EU:s program för städer, vilken presenterades officiellt i Amsterdam i maj 2016. I Bologna stöder EIB-lånet:

- renovering av flera kommunala byggnader, vägar, offentliga platser och torg,

- färdigställandet av en cykelväg som omger stadens historiska centrum,

- restaurering av den del av Bolognas berömda medeltida portiker utmed vägen till San Lucas helgedom som vetter mot staden.

Portikerna är nominerade till Unescos världsarvslista. “De är den viktigaste symbolen för Bologna som besökarna minns,” säger Milani. “Men vi behöver inte ägna all tid och besvär för att ta fram ett särskilt avtal för restaureringen av dem. Alla dessa olika projekt kombineras i ett lån med EIB till en mycket bra ränta.”

Ilya de Marotta vid
Panamakanalens sluss

Handeln slussas in

Världens största slussar öppnas med europeisk teknik

De stora skeppen brukade utnyttja tidvattnet på Schelde i fem timmar och vänta på sin tur att lossa sin last. Till slut gick de in i Kallosslussen som tog dem genom kajerna i Waaslands hamnbassäng. "Slussen var verkligen full," säger Freddy Aerts, chef för tillgänglighet till havs vid det flamländska ministeriet för rörlighet och offentliga anläggningsarbeten. "Vi hade därför ordentliga trafikstockningar."

Under 2016 kunde Aerts erbjuda lastfartygen en ny möjlighet att hantera trafiken. Antwerpens hamn invigde världens största sluss i juni. Kieldrechtslussen tredubblar mängden fartyg som använder Waaslands hamnbassäng på Scheldes vänstra strand genom att erbjuda ytterligare en väg där fartygen kan gå in. "Nu kan vi ta emot de största fartygen som finns," säger Aerts. "Det blir en utmärkt stimulans för ekonomin."

Under en betydelsefull månad för massiva slussar öppnades en tredje väg av nya stora slussar på Panamakanalen. Både Antwerpen och Panama finansierades av EIB som bidrog med 160,5 miljoner euro till Kieldrechts kostnader. För utvidgningen av Panamakanalen, som kostade över 5 miljarder US-dollar, tillhandahöll EIB 500 miljoner US-dollar.

Outnyttjad slusskapacitet

På Scheldes högra strand har Antwerpen sex slussar, bland annat den stora Berendrecht som öppnade 1989. Infrastrukturen bidrar till att göra den till Europas näst största hamn, efter Rotterdam.

På den vänstra stranden planerades Waaslands hamnbassänger under 1970-talet med möjlighet att hantera även dagens största fartyg, som har ett djupgående på 16 meter. Problemet är att den 30 år gamla Kallosslussen var det enda sättet att nå Waasland och den var för liten. Det var ett problem för Antwerpens tillväxt.

Det var även ett strategiskt problem för Europa. Frakttrafiken förväntas ha fördubblats till 2050, och hamnarna måste hålla jämn takt med ökningen. "Kieldrechtslussen ökar hamnens kapacitet," säger Inge Vermeersch, en EIB-ingenjör som arbetade med det nya slussprojektet. "Slussen kommer att hjälpa Antwerpen att stärka sin position i Europa." 62 500 personer arbetar redan direkt i Antwerpens slussar och hamnen står för 4 % av Belgiens bruttonationalprodukt, enligt landets riksbank.

Under den rosa hjälmen

På andra sidan Atlanten bar Ilya Espino de Marotta sin rosa hjälm som hon är känd för vid invigningen av de nya slussarna i Panamakanalen. Det är hennes svar till dem som inte trodde att en kvinna kunde vara chefsingenjör för kanalen. "Några män ifrågasatte min utnämning som kvinna, men jag kan hantera det," säger de Marotta. "Jag har en rosa hjälm som ett ställningstagande för att en kvinna kan göra det här jobbet." Och trots att både hennes man och hennes son genomgick cancerbehandling under det omfattande projektet, blev jobbet ändå gjort.

Verktogsådan för EU:s program för städer

Pula, Kroatien

40 miljoner euro till ombyggnad, utvidgning och modernisering av de föråldrade lokalerna i Pulas allmänna sjukhus, Istriens enda offentliga sjukhus.

FATTIGDOM I STÄDERNA

Helsingfors, Finland

180 miljoner euro för att ersätta spårvagnar, utöka spårvagnstrafiken och modernisera nätet för att erbjuda högre kvalitet och mer tillförlitliga tjänster

RÖRLIGHET I STÄDERNA

Belgien/Frankrike

46 miljoner euro i eget kapital till en fond som använder innovativ teknik för att sanera förorenade, förfallna industriområden (se berättelsen om Ginkgo Funds, sidan 34)

HÅLLBAR MARKANVÄNDNING OCH
NATURBASERADE LÖSNINGAR

CIRKULÄR EKONOMI

KLIMATANPASSNING

DIGITAL ÖVERGÅNG

Belgien

200 miljoner euro för att stödja klimatåtgärder och cirkulärekonomin i hela Belgien med Belfius bank

Lissabon, Portugal

250 miljoner euro för att förbättra avloppsinfrastruktur och minska skador från översvämningar, samt annan infrastruktur som sociala bostäder (se berättelsen på sidan 37)

12 städer i Storbritannien, bland annat London, Manchester, Liverpool och Glasgow

25 miljoner euro till Hyperoptic som installerar bredbandsnät i höghus

Över 70 % av européerna lever i stadsområden, och 55 % av de offentliga investeringarna görs av regionala eller lokala myndigheter. EIB utvidgar sin utlåning till stadsprojekt med högre risk inom investeringsplanen för Europa. Under 2016 färdigställdes EU:s program för städer som innehöll ett helt avsnitt om EIB:s roll för att genomföra den.

Övre Silesien, Polen

329 miljoner euro till förnyelse av 10 tidigare gruv- och stålstäder

ARBETSTILLFÄLLEN OCH KOMPETENS I DEN LOKALA EKONOMIN

Nordrhein-Westfalen, Tyskland

100 miljoner euro till mottagningscentrum för asylsökande

DELAKTIGHET FÖR MIGRANTER OCH FLYKTINGAR

Nordirland, Storbritannien

166 miljoner euro till anpassning i efterhand och byggande av energieffektiva sociala bostäder

BOSTÄDER

INNOVATIV OCH ANSVARSFULL
OFFENTLIG UPPHANDLING

ENERGIOMSTÄLLNING

LUFTKVALITET

Baden-Württemberg, Tyskland

825 miljoner euro för att delstaten ska finansiera tåg som hyrs ut till fler och mindre tågoperatörer, i syfte att öka konkurrensen och på så sätt minska kostnaderna för kollektivtrafiken

Luxemburg

2 miljoner euro i tekniskt stöd från det europeiska programmet för lokalt energistöd, som stöder 45 miljoner euro i investeringar från Europeiska fonden för energieffektivitet, som finansierar mindre energieffektivitetsprojekt i hela EU.

Paris, Frankrike

1 miljard euro för uppförande av den första delen av Grand Paris Express, ett automatiskt tunnelbanenät. När avsnittet på 33 km är färdigställt kommer det att nå 22 kommuner i södra Paris och över en miljon invånare. Det blir ett alternativ till bilkörning som minskar luftföroreningarna

Översvämningshjälp för nya samarbetspartner

Georgien bygger upp det som förstörts och skapar infrastruktur för ökad handel

En sen natt i juni 2015 körde Ilia Darchiashvili genom centrala Tbilisi i störtregn. På motorvägen Chabua Amirejibi var det stopp när han närmade sig en av broarna över Vere, en biflod till stadens huvudflod Kura. Darchiashvili vände sin Toyota och körde mot en annan överfart där inga bilar hade kört fast och åkte hem och la sig. "Det var bara kraftigt regn och en trafikstockning. Jag hade ingen känsla av att något särskilt skulle ske," minns han.

"Sedan hände det."

När Darchiashvili vaknade hade en miljon kubikmeter lera glidit ned i Vere och dämt upp den på två platser. Flodstränderna rämnade och centrala delar av huvudstaden översvämmades. 19 personer dog och 22 000 av Tbilisis 1,1 miljoner invånare blev utan el. Flodhästar och jaguarer rymde från zoo och strö-

vade runt på gatorna. En man klöstes till döds av en tiger.

Darchiashvili som då var chef över fonden för kommunal utveckling i Georgien började agera tillsammans med tjänstemän från Tbilisis stadshus och andra delar av regeringen och organiserade hjälp till katastrofens offer. "Vårt första mål var att sätta människor i säkerhet," säger 35-åringen, som nu är biträdande minister för regional utveckling och infrastruktur. "Efter det var vi alla fokuserade på att börja bygga upp det som förstörts. Samtidigt sökte vi efter extra ekonomiska resurser."

Fram ur leran

Bland dem som reagerade snabbast var EIB som har ökat investeringarna i Georgien under de senaste åren. När nyheten om katastrofen nådde banktjänstemännen i Luxemburg var redan den låneansvariga för en grupp inom avdelningen för den offentliga sektorn, som arbetade med Georgien, i färd med

En flodhäst rymde från Tbilisi zoo efter översvämningarna

att avsluta en annan transaktion för att modernisera landets kommunala infrastruktur. Gruppen tog snabbt fram ytterligare en kreditlinje som skulle användas för att reparera skador som naturkatastrofen orsakat. Banktjänstemän flög till Tbilisi följande vecka för att börja utarbeta detaljerna. De kom till en stad som fortfarande var lamslagen av översvämningar och lerskred. "Broar och vägar hade kollapsat," minns Georgia Koutsiana, låneansvarig för EIB:s transaktioner inom den offentliga sektorn i Georgien. "Det vanliga livet hade verkligen rubbats."

Resultatet blev ett lån på 100 miljoner euro i februari 2016 uppdelat i två delar:

- 50 miljoner euro för att avhjälpa översvämningsskador
- 50 miljoner euro till kommunal infrastruktur och infrastruktur för turism

Merparten EIB-lån uppgår till högst hälften av kostnaden för ett projekt. Det beror på att banken försöker uppmuntra andra investerare att delta, och på så sätt dryga ut pengarna och erbjuda en godkännandestämpel. I fallet med kreditfaciliteten för återuppbyggnad efter katastrofen som Georgien erbjöds finansierade EIB hela projektkostnaden eftersom det gällde en naturkatastrof.

EIB:s ingripande fick avsevärd inverkan på fältet när Georgien byggdes upp. "Varje invånare i huvudstaden har påverkats direkt av översvämningen," säger minister Darchiashvili. "EIB:s katastrofmedel har återuppbyggt vägar och infrastruktur. De används också för att minska riskerna för att en liknande katastrof ska upprepas i framtiden."

Banken finansierar även en viktig del av Georgiens öst-västliga motorväg mellan gränsen till Azerbajdzjan i öster och Batumi, landets hamn vid Svarta havet. "Motorvägen blir ett avgörande steg för en ny sidenväg," säger EIB:s Koutsiana. Ett lån på 50 miljoner euro undertecknades 2016 för att renovera broar, och tunnlar samt bevara murar på denna avgörande artär för regional och internationell handel.

Kiev nattetid

EU:s bank levererar sin del av EU:s löfte till Ukraina

EIB lanserade sin särskilda insats för Ukraina 2014 med syftet att tillhandahålla 3 miljarder euro i finansiering till infrastruktur, utveckling av den privata sektorn och klimatåtgärder senast 2016. Detta går hand i hand med EU:s associeringsavtal med landet. I december höll banken sitt löfte. EIB:s lån är en del av 11 miljarder euro till stöd för Ukraina från Europeiska unionen. Projekten är avsedda att uppnå konkreta resultat för vanliga människor. Titta exempelvis på lånet på 120 miljoner euro för förbättrad energieffektivitet vid Ukrainas universitet. Det minskar byggnadernas miljöpåverkan, förbättrar kvaliteten på boende och minskar kostnaderna. Ett annat exempel är EIB:s lån på 200 miljoner euro för att modernisera kollektivtrafiken i upp till 20 av Ukrainas kommuner, bland annat nya bussar, spårvagnar, tunnelbanevagnar och trådbussar som kommer att bidra till en omfattande övergång från bränsle- till eldrivna transporter. Projektet bör löna sig genom energibesparingar, förbättrad livskvalitet för kunder – och en positiv inverkan på miljön.

KLIMAT och MILJÖ för allas framtid

16,9^{md}_{EUR}

till miljön

i vilket ingår biologisk mångfald, ren luft och rent vatten, transportsäkerhet, förnybar energi och energieffektivitet

Ginkgos Bruno Farber vid byggarbetsplatsen Mont-Saint-Guibert

Banken beviljade lån till klimatåtgärder motsvarande över 25 % av den totala utlåningen inom alla sina offentliga politikområden

Under 2016 finansierade EIB klimatåtgärder med EUR **19,6** md.

Det motsvarar **26,3** % av all finansiering

- ▶ Energieffektivitet EUR **3,6** md
- ▶ Förnybar energi EUR **3,9** md
- ▶ Lägre koldioxidutsläpp och klimatvänliga transporter nästan EUR **8** md
- ▶ Forskning, utveckling och innovation EUR **1,8** md
- ▶ Minskning av avskogning, avfall, avloppsvatten och andra sektorer EUR **1,1** md
- ▶ Anpassning till klimatförändringar EUR **1,2** md

Grön lösning på stadsutbredning

En innovativ fond omvandlar gamla industriområden i städer till en bra plats att leva och arbeta på

Huvudentreprenörer, anläggningsmaskiner och grävmaskiner kommer att börja bygga 300 lägenheter och hus i april på den plats där pappersbruket från 1800-talet tidigare låg i Mont-Saint-Guibert, sydost om Bryssel. Kort därefter kommer byggnader att uppföras där ett nedlagt gjuteri finns i Parisförorten Choisy-le-Roi och sedan i hjärtat av Lyon på den plats där tidigare tvättmaskinsfabriken Brandt låg.

Kopplingen mellan alla dessa projekt är att marken skulle ha varit obebyggd om den inte hade sanerats och utvecklats på nytt tack vare en nyskapande investeringsfond som använder den senaste miljötekniken för att sanera giftiga spår av industrier som inte längre är i bruk. Sanering är viktigt för framtiden för de europeiska städerna där 3,5 miljoner tidigare industriområden är tomma. För att bemöta stadsutbredningen måste städerna röja upp gammal industrimark och göra den säker att bo på. "Frankrike går miste om motsvarande ett département för stadsutbredning vart tionde år," säger Bruno Farber, verkställande direktör för Ginkgo Advisor, som är den fond som står för saneringen. "Lösningen är att bygga staden ovanpå sig själv."

Medel för upprövning

Farbers Ginkgo Fund mobiliserade 80 miljoner euro till sju projekt inom sanering och vidareutveckling i Belgien och Frankrike och samtliga beräknas vara byggklara i slutet av 2018. I fonden ingick 15,6 miljoner euro från EIB. Ginkgos framgång ledde till att Farber började skaffa kapital till Ginkgo II, som ska utvidgas till Storbritannien, Luxemburg och Spanien.

EIB:s investeringsansvariga var inte sena att hoppa på tåget igen. Men utan EU:s budgetgaranti inom investeringsplanen för Europa skulle EIB inte ha kunnat investera så mycket i Ginkgo II som banken faktiskt gjorde. Garantin inrättades för att påskynda investeringar i innovativa projekt. EIB använder den för att genomföra investeringar som banken annars kanske skulle ha gjort på ett annat sätt. Det innebär exempelvis att förvärva större kapitalandelar eller att se till att investeringarna genomförs snabbare.

Ginkgo II passar definitivt in i investeringsplanen. James Ranaivoson, chefsrådgivare vid EIB:s avdelning för klimatförändringar och miljö som var ansvarig för transaktionerna med Ginkgo, medgav att Ginkgo I:s väg hade varit smidig. Tack vare EU:s budgetgaranti kunde han snabbt gå in i den andra fonden med ett större belopp än han annars kunnat göra. Banken avsatte 30 miljoner euro till Ginkgo II i februari. "Vi kan redan se hur bra det går för Ginkgo I," säger Ranaivoson. "Det är mycket viktigt att vi fortsätter att stödja de investeringar som Ginkgo inriktats på med den andra fonden direkt. Investeringsplanen för Europa gör att vi snabbt kan agera."

Investeringsplanen som hörnsten

Att EIB deltog var avgörande för att övertyga andra investerare om att placera sina pengar i den första Ginkgofonden. Detsamma har gällt för Ginkgo II. "EIB:s roll måste betonas," säger Farber. Som hörnstensinvesterare visade EIB:s deltagande andra institutioner att verklig och fördjupad due diligence-granskning hade genomförts och att den tidigare fonden hade förvaltats väl trots utmanande ekonomiska förhållanden."

EU:s budgetgaranti innebar att EIB kunde tillföra ytterligare medel tillsammans med Caisse des Dépôts (båda äger en fjärdedel av Ginkgo II) vilket gjorde att Farber kunde nå sitt mål på 140 miljoner euro i finansiering mycket snabbare, eftersom andra investerare uppmuntrades att delta i ett projekt som stöttades av dessa stora investerare.

Lösning för föroreningar

Med Ginkgo II planerar Farber att samarbeta med exploatörer och stadsplanerare i andra länder. Upp till 30 % av den nya fonden kommer att investeras utanför Belgiens och Frankrikes gränser där den första Ginkgofonden satsade.

Förvånansvärt få företag arbetar med sanering och upprustning av industriområden. Oftast grävs det kontaminerade materialet upp och dumpas någon annanstans eller till och med begravs under enor-

ma högar betong. Ingen av dessa tekniker är någon bra lösning för föroreningarna. Ginkgo använder en mer hållbar metod där det kontaminerade materialet behandlas på plats tills det eventuellt kan återanvändas i det nya projektet.

Ginkgo II kommer att ta sina tekniska expertkunskaper till länder som Storbritannien där det för närvarande inte finns någon saneringsfond som attraherar investeringar till sektorn. Farber är inriktad på områden i Leeds, Bristol och Glasgow men också tidigare stålverk i Luxemburg och projekt i Barcelona. "Det är viktigt för Europas framtid att främja den här tekniken," säger Martin Berg, en av EIB:s investeringsansvariga som arbetade med Ginkgotransaktionen. "Tack vare investeringsplanen för Europa kan vi göra mer och göra det snabbare."

“ Det är viktigt för Europas framtid att främja den här tekniken.

Martin Berg, EIB:s investeringsansvarige

Ett bättre Lissabon för familjer och företag

Lissabon omvandlar sin stadsmiljö efter att ha ställts inför översvämningar, en befolkning som minskar och omodern infrastruktur

Lissabons befolkning har minskat sedan 1960-talet. Människorna övergav staden på jakt efter billigare bostäder i förorterna och lämnade många områden med omodern infrastruktur. Antalet invånare i staden minskade från cirka 800 000 under 1960-talet till 513 000 nyligen. Men borgmästare Fernando Medina hade en vision som gick längre än att lösa individuella problem bit för bit. Hans mål, säger han, var att "förändra människors sätt att leva i staden." Han var övertygad om att Lissabon återigen skulle kunna bli en plats där människor väljer att leva och arbeta – och samtidigt en attraktiv plats för besökare.

Men Medina behövde också rätt typ av finansiering för de långsiktiga infrastrukturprojekt som han planerade. Sedan finanskrisen har de portugisiska bankerna inte kunnat finansiera dessa. Marknadsgapet innebar att EIB också kunde använda EU:s budgetgaranti och sina egna medel inom investeringsplanen för Europa för att Lissabon skulle bli den första staden i EU som fick direkt stöd från planen. Lissabon erhöll ett trettioårigt lån på 250 miljoner euro.

Vissa delar av Lissabon, bland annat delar av den historiska stadskärnan, har regelbundet drabbats av översvämningar. Under 2014 visade två stora översvämningar inom några veckor att staden behövde anpassas till klimatförändringens effekter. Det EIB-stödda projektet ska rusta upp avlopps-

systemet och bygga två nya dräneringstunnlar. I framtiden är det därför osannolikt att de häftiga regnväder som Lissabon varit van vid kommer att orsaka allvarliga översvämningar.

EIB-medel kommer också att finansiera renoveringen av befintliga sociala bostäder och uppförande av nya, där samtliga kommer att omfattas av energiefektivitetsåtgärder för att minska effekten av klimatförändringen. Lånet omfattar även åtgärder för att öka rörligheten i staden och införa innovationer för smarta städer, men även uppförande av torg, parker, brandstationer, kulturinrättningar och skolor.

Tre strategier som minskar risken

EIB attraherar privata medel till klimatfinansiering tillsammans med offentlig finansiering

Vindkraftsparken i Långmarken i Sverige liknar ingen annan. Inte på grund av turbinerna – de är tillverkade av Danmarks Vestas och liknar i stor utsträckning andra när parken är färdigställd. Det är i stället finansieringen av anläggningen på 23 MW på land som är nyskapande.

EIB har innehaft en andel om 40 miljoner euro i Mirova Eurofideme 3 sedan 2014. I mars 2016, efter att den franska fonden investerat i Långmarken, gjorde EIB en medinvestering som stöddes av EU:s budgetgaranti inom investeringsplanen för Europa. Därmed investerades 16 miljoner euro direkt i vindkraftsparken och Mirova och banken äger gemensamt 90 %. Det är ett stort steg – i vanliga fall går inte EIB in som ägare. Genom att dela risken är tanken att EIB ska attrahera privata medel till projekt inom klimatåtgärder.

EIB gör detta huvudsakligen på tre sätt:

- **Saminvesteringar** som Långmarken, som gör det möjligt för privata fondförvaltare att ställa sig bakom större projekt än de kan göra på egen hand.
- **Transaktioner med skiktad risk, s.k. "Layered-risk deals"** där offentliga fonder bär en större del av ett projekts risk och som gör investeringen mer attraktiv för privata investerare. Det är vad EIB gjorde med sin investering på 50 miljoner euro i fonden för grön tillväxt, som är en fond på 368 miljoner euro som stöder förnybar energi och energieffektivitet på västra Balkan och i Turkiet. Den minskade koldioxiden från arbetet motsvarar

Vindkraftsparken i Långmarken

1,9 miljoner passagerarflygningar mellan Frankfurt och London. Under 2016 godkände EIB en investering om ytterligare 25 miljoner euro till stöd för projekt i Mellanöstern och Nordafrika.

- **Mjuk förbättring, s.k. "soft enhancement"** är en term som banken använder för transaktioner där EIB:s deltagande visar att en grundlig granskning av ett projekt har gjorts. Det kan var mycket viktigt för investerare som är intresserade av transaktionen men som saknar EIB:s resurser eller expertkunskaper om infrastruktur. Det är vad som händer nu i den första tillräckligt stora solcellsanläggningen i Senegal. Senergy färdigställdes i februari 2016 och är Meridiam Infrastructure Africa Funds första investering, där EIB har en andel om 30 miljoner euro. EIB tog en ledande roll i att förbättra fondens miljömässiga och sociala förvaltningssystem vilket bidrog till att försäkringsbolag, pensionsfonder och en statsfond också nu deltar.

Investeringsplanen för Europa spelar en roll i alla dessa aspekter. Hittills har EIB godkänt investeringar i klimatåtgärder på närmare 1 miljard euro i fonder som stöds av EU:s budgetgaranti.

Solfångare från Catalyst i Jordaniens öken

Smarta bestämmelser från Jordaniens regering hjälper innovativ fond för förnybar energi

När den arabiska gasledningen slets sönder av explosioner i Egypten under den arabiska våren tvingades Jordanien plötsligt övergå till importerad tung eldningsolja och diesel, vilket gjorde att elkostnaderna steg. Under tiden välldes flyktingar in i Jordanien från Syrien och medförde att de sociala och ekonomiska resurserna minskade. Jordaniens lösning blev en nyskapande bestämmelse som kallas "energirotation". Så här fungerar det: Om man sätter upp solpaneler på huset kan man föra över den energi man producerar till nätet för att minska sin egen elräkning. Även om man inte har möjlighet att sätta upp solpaneler på taket innebär regeln om rotation att man kan sätta upp panelerna någon annanstans, mata in elen i nätet och fortfarande räkna av den från sin förbrukning. Det gjorde att den EIB-förvaltade globala fonden för energieffektivitet och förnybar energi investerade i fonden Catalyst MENA för ren energi 2016. "Jordanien är en modern, öppen ekonomi," säger Mónica Arévalo, fondens ledande investeringsansvariga. "Landet har blivit allt mer intressant för investerare i den privata sektorn." Catalyst ska upprätta fem solenergianläggningar i Jordanien för telekomoperatören Orange tillsammans med den franska utvecklaren av förnybar energi Neoen, samtliga många mil från den plats där effekten på 30 MW i praktiken kommer att användas. Catalyst har redan vunnit ytterligare ett avtal från en stor fritidskoncern. "Med rotation kan man använda billigare mark som har bättre förutsättningar, exempelvis mer sol," säger Catalysts verkställande direktör Ennis Rimawi.

Transporter leder den hållbara utvecklingen

När städernas befolkning ökar snabbt kan transportinfrastrukturen bli överbelastad och farlig. Dessutom ökar luftföroreningarna. Lucknow Metro ska motverka detta genom att öka andelen av befolkningen som använder kollektivtrafik från 10 % till 27 %. EIB:s lån på 450 miljoner euro för linjens första 23 km är bankens största någonsin i Indien. Linjen kommer att ha 22 stationer och 100 miljoner passagerare per år.

En GLOBAL aktör

8,4^{EUR} md i lån utanför EU

- ▶ Anslutningsländerna och Efta, EUR **3,35** md
- ▶ Östra grannländerna EUR **1,65** md
- ▶ Medelhavsområdet EUR **1,63** md
- ▶ Afrika, Västindien och Stilla havsområdet EUR **0,77** md
- ▶ Asien och Latinamerika EUR **0,98** md

Arbetsstillfällena som bygger upp en kontinent

Investeringar i Afrika innebär arbetsstillfällena som inte tvingar människor att lämna sina hem och sina familjer

Under 14 års tid arbetade Michel Lo långt hemifrån i en liten by vid Senegalfloden nära Saint-Louis vid Senegals norra gräns. Han hade bara råd att resa hem och träffa sin familj en gång om året.

Det förändrades 2016 när Compagnie Agricole de Saint-Louis började bevattna odlingsbar mark nära byn. Målet är att producera 65 000 ton ris per år, för att möta det stora behovet av livsmedelssäkerhet i Senegal. Företaget kommer också att erbjuda jobb för hundratals personer lokalt som annars kanske skulle ha varit tvungna att flytta till huvudstaden Dakar 320 km bort, eller till och med emigrera till Europa.

Lo, 38 år, tog anställning som förman för det nya projektet med grävning av bevattningsdiken för risfälten. "Nu kan jag återvända hem varje dag och vara med min familj," säger han. "Tack vare företaget kan jag bo med min familj."

Över hela Afrika har cirka 15 miljoner människor lämnat sina hem för att hitta arbete ända bort i Europa, Gulfstaterna eller Nord- och Sydamerika. EIB investerar i projekt som syftar till att hjälpa dem som kommer till Europa som migranter. Men EU:s bank finansierar även företag i Afrika som skapar arbetsstillfällena och gör att arbetstagarna kan bo kvar i sina hem och

“ Man kan erbjuda hur mycket hjälp som helst, men vi måste framför allt öka arbetstagarnas disponibla inkomst i våra länder.

Patrice Backer, AFIG, Senegal

Arbetare på risplantagen nära
Saint-Louis, Senegal

nära sina familjer. Projekt som Saint-Louis risodling, som erhöll ett EIB-lån på 15,7 miljoner euro, bygger upp Afrikas framtid genom att skapa lönsamma företag i den privata sektorn.

Utveckling innebär investeringar, inte enbart bistånd

”Utveckling i Afrika ses vanligtvis genom en prisma av bistånd – tanken att för att afrikanska länder ska få det bättre behöver de detta kapitaltillskott via regeringar och icke-statliga organisationer, huvudsakligen från andra länder,” säger Patrice Backer, som är född i Kongo och arbetar som fondbörvaltare i Senegal. ”Vi ser på riskkapital som en annan aspekt av utveckling som är absolut nödvändig. Man kan erbjuda hur mycket hjälp som helst, men vi måste framför allt öka arbetstagarnas disponibla inkomst i våra länder.”

Backer är verkställande direktör vid Advanced Finance & Investment Group, som erhöll en investering på 15,6 miljoner euro från EIB under 2008. Företagets investeringar har gått så pass bra att EIB undertecknade en ny transaktion om 18 miljoner euro med AFIG i juli 2016. Ett av de afrikanska företag som AFIG har investerat i är Senbus Industries. Bolaget startades 2001 i syfte att skapa en inhemsk senegalesisk bilindustri. Företaget fick ett lån på 3,4 miljoner euro från AFIG.

Pape Mbodji är 35 år och bär blå hjälm och overall som ledare för en grupp om 20 personer vid monteringsbandet på Senbus. Han tjänar sitt uppehälle i den stad han föddes. Han får också en känsla av tillfredsställelse i sin roll för Senegals ekonomiska framtid.

”Jag äskar mitt jobb,” säger han. ”Jag har möjlighet att arbeta i Senegal med det bästa företaget som monterar bussar. Det är en stor glädje. Jag bidrar också i stor utsträckning till att utveckla vårt land.”

Alternativ till migration

I Kenyas Rift Valley-provins sköter och bearbetar de anställda vid Migotiyo Plantations sisal, en växt som ger fibrer till mattor och tak. På fälten hackar kvinnor och män de långa raderna av sisal under den heta solen, och rensar ogräs mellan de spetsiga knähöga

Pape Mbodji, förman vid Senbusfabriken i Senegal

växterna. Det är ett slitsamt men bra arbete som innebär att de kan undvika osäkerheten och livsfaran som migranter.

Odlingen fick stöd från EIB via ett lån på 2,3 miljoner euro från den lokala mellanhanden NIC-banken. De producerar 100 ton fiber per månad som exporteras till arabländerna och Nigeria. Varje ton ger 2 000 US-dollar i vinst, säger Peter Gashoka, den 34-åriga anläggningschefen. ”Det är ett riktigt lönsamt projekt”.

Trots den tuffa miljön är Samuel Gruto glad för arbetet. ”Om odlingen inte fanns,” säger den unge mannen från en intelligande by, ”skulle jag ha rest någon annanstans, som Nairobi eller utanför Kenya. Jag skulle ha rest till Europa.”

Doktor Sharon Ogimda
kontrollerar Rose
Kagalis ofödda barn

Ett infriat löfte

Kibuga Karithi uppfyller sitt löfte till sin döende hustru och tar tillgänglig hälsovård till en kenyansk region

Kibuga Karithis hustru avled i cancer för tre år sedan, på grund av en sen diagnos. Han lovade henne att han skulle se till att Kenya skulle få bättre medicinsk utrustning, så att patienter som hon inte skulle behöva spara till en resa till Indien för att få behandling. Karithi undersökte hur indiska sjukhus erbjöd hälsovård av hög kvalitet till patienter med relativt låga inkomster, till en fjärdedel av vad samma behandling kostade i Kenya. Han hade hittat en modell som han försöker kopiera i Kenya som chef för ett nyligen renoverat och utbyggt sjukhus i Kaimosi, i västra Kenya. Sjukhuset fyller tomrummet mellan underfinansierade statliga sjukhus och anläggningar i Nairobi som är så dyra att de är utom räckhåll för alla utom de rikaste kenyanerna.

Det första sjukhuset på platsen öppnade för 110 år sedan, och betjänade västra Kenya och delar av Uganda och Tanzania. Det blev ett statligt sjukhus 1967. När National Council of Churches tog över för två år sedan var anläggningen i "stor knipa" säger Karithi.

Vid allvarliga skador eller sjukdomar var patienterna i regionen tvungna att resa till Nairobi, 340 km bort. Efter moderniseringen kommer sjukhuset att kunna behandla nästan samtliga fall och behöver inte remittera dem till anläggningar långt bort, säger Dr Sharon Ogimda, en av läkarna vid Jumuia. "Det är en bra satsning som kommer att hjälpa många häromkring."

Redan på sjukhusets första dag i oktober välkomnades nya patienter. Rose Kagali hade förvärvat och kom därför från sin by till sjukhuset. Dr Ogimda slog fast att Rose inte var på väg att föda och hjälpte henne att vila på öppenvårdsenheten. "Det är det bästa sjukhuset som har kommit till oss," säger Rose. "Vi är mycket glada för det."

Räntorna på Kenyas affärsbanker har varit instabila så Karithi var glad att kunna få finansiering från EIB via en regional utvecklingsbank i Nairobi. EIB-lånet hade också längre löptid än vad de lokala bankerna kunde erbjuda. "EIB-finansieringen var extremt flexibel," säger han. "Det viktigaste var att de stödde oss, när de hade förstått idén och förstod vad vi ville göra."

MIKROFINANSIERING

EIB: mikrofinansieringsfaciliteter och tekniska stöd har bidragit med

300 m^{EUR}

- ▶ till över 1,5 miljoner mottagare.

Med stöd från Europeiska kommissionen och EU:s medlemsstater har banken avsatt faciliteter i hela Afrika, Västindien och Stillahavsområdet, liksom i EU:s södra grannskap. Under 2016 godkände bankens styrelse tre nya faciliteter:

- ▶ Finansieringsfaciliteten för småbrukare i Afrika, Västindien och Stilla havsområdet EUR 60 m
- ▶ Faciliteten för mikrofinansiering i Västafrika EUR 50 m
- ▶ Faciliteten för mikrofinansiering i södra grannskapet EUR 75 m

Phyllis Muthoni i sin butik i Nairobi

”Jag är mycket glad – mycket, mycket glad”

Mikrofinansieringslån stärker afrikanska småföretag och förändrar livet

Den smala gatan i centrala Nairobi myllrar av shoppare och varubilar och matstånd. Inne på den övertäckta marknaden är butikerna lastade upp till taket med alla slags varor, sprayer och krukor i många färger, skålar, burkar och kläder. I ett litet stånd plockar Phyllis Muthoni fram hårgele och hudkrämer från hyllorna i sin kosmetikabutik och ger råd till en kund. Man får ett intryck av överflöd.

Men skenet bedrar. Det är svårt att få finansiering i Kenya. Phyllis hade tur. Hon vände sig till Faulu Microfinance Bank, som gav henne ett lån på strax över 10 000 euro för att öppna sin affär Jophy Cosmetics. ”Efter att vi fått lånet har vi definitivt sett stora förbättringar,” säger hon. ”Det har verkligen ökat vår vinst. Intäkterna har ökat och vi gör en bra vinst.”

Faulu är ett av de lokala mikrofinansieringsinstitut som EIB stöder. EU-bankens investeringar i afrikansk mikrofinansiering har stor betydelse för människor som Phyllis. Enbart i Östafrika samarbetar EIB med 11 mikrofinansieringsinstitut i Kenya, Tanzania, Uganda och Rwanda och tillhandahåller 125 miljoner euro i kredit till 278 270 slutmottagare, varav 42 % är kvinnor och 29 % är unga personer. Genomsnittliga lån på 5 276 euro stöder eller har skapat över 874 000 arbetstillfällen.

”Jag är mycket glad – mycket, mycket glad, att se att verksamheten inte minskar,” säger Phyllis, 30, som har två anställda. ”Utan lånet skulle det ha varit svårt. Om jag inte hade fått lånet från Faulu skulle jag inte ha varit där jag är i dag.”

I hela Afrika har EIB:s mikrofinansieringsfaciliteter tillhandahållit 270 miljoner euro till närmare 1,5 miljoner mottagare som Phyllis. Faciliteterna är så framgångsrika att EIB har startat ytterligare en för att låna ut 60 miljoner euro till småbrukare. De innefattar även teknisk assistans som hjälper mellanhänder att förbättra kreditmetoder och uppsökande verksamhet, och ibland att arbeta med slutmottagare.

”Det hjälper verkligen Afrika, särskilt unga människor som behöver lån,” säger Phyllis. ”Det hade varit väldigt svårt annars.”

Det finns inte mycket utrymme kvar bland de belamrade marknadsstånden som omger Jophy Cosmetics. Men Phyllis vill expandera nu. ”Jag hoppas killarna på Faulu hjälper mig, jag vet att jag kommer att klara det. Tillsammans med dem kommer jag att klara det.”

Härifrån kommer finansieringen

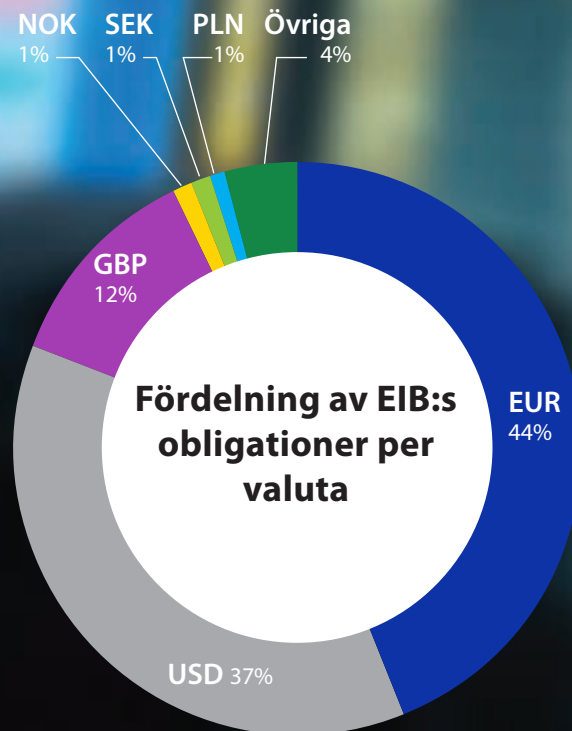
Världens största multilaterala emittent och långgivare lånade upp 66,4 miljarder euro på de internationella kapitalmarknaderna under 2016, inklusive förfinansiering för 2017 (en ökning från 62,4 miljarder euro 2015). Av totalbeloppet utgjorde 3,8 miljarder euro gröna obligationer som banken kallar obligationer för ökad medvetenhet om klimatet (CAB). Bankens obligationslån når investerare som kanske inte vanligtvis investerar i Europa, men som bidrar indirekt till europeiska projekt genom att investera i EIB:s obligationer.

EIB är en global finansiell aktör. Under 2016 emitterade banken obligationslån i 16 valutor varav merparten i huvudvalutorna euro, US-dollar och brittiska pund. Diversifierade finansieringskällor

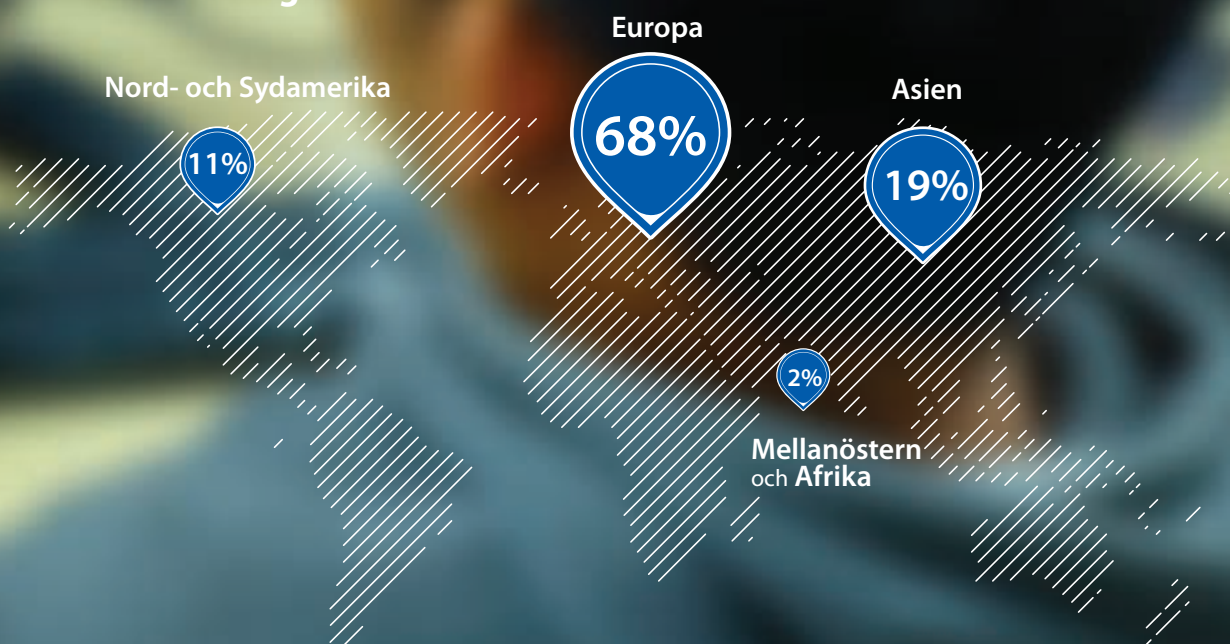
och löptider gör vår upplåningsstrategi flexibel. Att låna upp i flera valutor gör också att vi kan göra utbetalningar i vissa lokala valutor.

Höjdpunkter för upplåningen 2016

- ▶ Fyra nya referensemissioner i euro med 3, 7, 10 och 16 års löptid på totalt 17 miljarder euro och en ny 21-årig CAB i euro, den gröna obligationsreferensemissionen med den längsta löptiden någonsin i euro
- ▶ KPMG utfärdade en oberoende rapport om rimlig säkerhet för EIB:s gröna obligationer som bekräftade bankens ledande ställning när det gäller att fastställa bästa marknadspraxis
- ▶ Banken emitterade obligationslån i US-dollar som riktades till italienska privata investerare, där över 30 000 personer beräknas ha deltagit, och en ny CAB om 1,5 miljarder US-dollar
- ▶ EIB emitterade sin första referensemission i polska zloty som noterades på två börser med inriktning på den inhemska investerarsbasen och var den största emittenten av icke-statliga obligationslån i polska zloty

Fördelning av EIB:s obligationer per investeringsregion:

Ledningsstruktur

EIB är ett EU-organ, ansvarigt inför medlemsstaterna, och en bank som följer tillämplig bästa bankpraxis vid beslutsfattande, förvaltning och kontroller.

Bankens råd består av ministrar från var och en av de 28 medlemsstaterna, vanligtvis finansministern. Rådsmedlemmarna fastställer riktlinjerna för bankens kreditpolitik och godkänner en gång per år årsredovisningshandlingarna. De beslutar om kapitalökningar och bankens deltagande i finansiering utanför EU. Rådet utser dessutom ledamöterna i styrelsen, direktionen och revisionskommittén.

Styrelsen fattar beslut om lån, upplåningsprogram och andra finansiella frågor. Styrelsen sammanträder tio gånger per år för att kontrollera att banken drivs

i enlighet med EU-fördragen, bankens egen stadga och de allmänna riktlinjer som bankens råd har fastställt. Styrelsen består av 29 ledamöter, där medlemsstaterna respektive Europeiska kommissionen har vardera nominerat en ledamot. Antalet suppleanter är 19. För att utvidga styrelsens fackkunskaper kan sex experter adjungeras som deltar i styrelsens möten som rådgivare utan rösträtt. Om inget annat föreskrivs i stadgarna ska beslut fattas av en majoritet motsvarande minst 50 % av medlemsstaternas tecknade kapital och en tredjedel av de styrelseledamöter som har rösträtt. Bankens president är styrelsens ordförande, men har ingen rösträtt.

Direktionen är det permanenta beslutsfattande organet. Den ansvarar för bankens dagliga verksamhet, förbereder styrelsens beslut och ser till att dessa genomförs. Direktionen sammanträder en gång i veckan och arbetar under presidentens ledning och styrelsens överinseende. De övriga åtta ledamöterna är EIB:s vicepresidenter. Ledamöterna utnämns för en förnybar period om upp till sex år och är enbart ansvariga inför banken. De fyra största aktieägarna - Tyskland, Frankrike, Italien och Förenade kungariket - har en permanent plats i direktionen.

Banken har dessutom en oberoende **revisionskommitté** som lyder direkt under bankens råd. Den ansvarar för revisionen av bankens räkenskaper och kontrollerar att bankens verksamhet följer bästa bankpraxis. Revisionskommitténs utlåtande lämnas till rådet tillsammans med styrelsens årsredovisning. Revisionskommittén består av sex ledamöter, som utses på en mandatperiod som omfattar sex räkenskapsår i rad och inte kan förnyas.

EIB tackar följande initiativtagare och leverantörer för fotografierna i rapporten:

© EIB Photolibrary, © Shutterstock, © Angelita Rebollo, © David Blumenfeld, © Heliateg, © Creta Farms, © AW-Energy, © Panama Canal Authority, © Agence Belga/Reuters, © Daniel Larsson, © Lucknow Metro Rail Corporation 2016.

Tillstånd att återge eller använda dessa foton måste begäras direkt från rättighetsinnehavaren. Layout: EIB Graphic Team. Tryckt av Imprimerie Centrale på MagnoSatin-papper och med färg baserad på vegetabilisk olja. Certifierad i enlighet med Forest Stewardship Councils (FSC) regler, pappret består av 100 % nyfiber (varav minst 50 % från väl förvaltd skog).

**Europeiska
investeringsbanks-
gruppen**

EIB-gruppen består av Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden.

Europeiska investeringsbanken
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg
☎ +352 4379-1
✉ +352 437704
www.eib.org – info@eib.org

Europeiska investeringsfonden
37B, avenue J.F. Kennedy
L-2968 Luxembourg
☎ +352 2485-1
✉ +352 2485-81200
www.eif.org – info@eif.org

Verksamhetsberättelse 2016

twitter.com/EIB
facebook.com/EuropeanInvestmentBank
youtube.com/EIBtheEUBank